

กรณีเขื่อนไซยะบุรี สปป.ลาว กับ เครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขง 8 จังหวัด

การรวมตัว มีการรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขง 8 จังหวัด ทำการรณรงค์ต่อต้าน คัดค้านโครงการเขื่อนไซยะบุรีในประเทศลาว

คู่กรณี การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

ปีที่เกิดเหตุการณ์ พ.ศ. 2554

ประเด็นเคลื่อนไหว กังวลเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศในลุ่มแม่น้ำโขง

ปฏิบัติการ

1. ชาวบ้านประมาณ 100 คน จาก 8 จังหวัดในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขง จะเดินทางมากรุงเทพฯ เพื่อยื่นหนังสือคัดค้านโครงการสร้างเขื่อนไซยะบุรี แขวงไซยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ สปป.ลาว (18 เมษายน พ.ศ. 2554)
2. กลุ่มเครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขง 8 จังหวัด นำป้ายหยุดสร้างเขื่อนลุ่มน้ำโขงไปติดตามท่าเรือริมฝั่งแม่น้ำโขง ในจังหวัดเชียงราย จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรณรงค์คัดค้านการสร้างเขื่อนไซยะบุรีในแขวงไซยะบุรีประเทศลาว (14 พฤษภาคม พ.ศ. 2554)
3. เครือข่ายประชาชน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขงเชิญร่วมลงนามประกาศเจตนารมณ์หยุดการสร้างเขื่อนพร้อมเดินหน้าคัดค้านการสร้างเขื่อนไซยะบุรีในลาว เผยเตรียมยื่นฟ้องศาลปกครองทันทีหากมีการลงนามซื้อ - ขายไฟฟ้า (25 พฤษภาคม พ.ศ. 2554)
4. กลุ่มเครือข่ายองค์กรชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัดภาคอีสาน ประมาณ 500 คน ได้รณรงค์ปกป้องแม่น้ำโขงต่อต้านการสร้างเขื่อนไซยะบุรี กันแม่น้ำโขง ที่ประเทศลาว พร้อมยื่นหนังสือขอกังวลของกลุ่มเครือข่ายองค์กรชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัดภาคอีสาน ผ่านทางรองผู้ว่าฯ ส่งต่อให้รัฐบาลพิจารณายกเลิกแผนการรับซื้อไฟฟ้า จากโครงการเขื่อนไซยะบุรี และขอให้ยกเลิกการก่อสร้างเขื่อนฯ ให้ร่วมกันปกป้องแม่น้ำโขง (6 ธันวาคม พ.ศ. 2554)
5. เครือข่ายภาคประชาชน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง แถลงข่าว “รวมพลังปกป้องแม่น้ำโขง” ณ บริเวณเชิงสะพานมิตรภาพไทย - ลาว จังหวัดหนองคาย เรียกร้อง ให้รัฐบาลประเทศลุ่มน้ำโขง ทั้งไทย ลาว กัมพูชา และเวียดนามแสดงเจตจำนงต่อพันธกรณีตามกฎหมายตามความตกลงแม่น้ำโขง พ.ศ. 2538 ในการแบ่งปันการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงและป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อระบบนิเวศของแม่น้ำ และวิถีชีวิตของประชาชนกว่า 60 ล้านคนในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ซึ่งได้พึ่งพาอาศัยแม่น้ำโขงทั้งโดยตรง และโดยอ้อม ในโอกาสการประชุมคณะมนตรีแม่น้ำโขงครั้งที่ 18 ณ ประเทศกัมพูชา ระหว่างวันที่ 7 - 9 ธันวาคมนี้ (6 ธันวาคม พ.ศ. 2554)
6. นายอิทธิพล คำสุข เลขานุการเครือข่ายภาคประชาชน ใน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง ได้ยื่นหนังสือถึง น.ส.รสนา โตสิตระกูล ส.ว.กทม.และนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ส.ว.สรรหา เพื่อให้ยกเลิกโครงการสร้างเขื่อนไซยะบุรีใน สปป.ลาว (7 ธันวาคม พ.ศ. 2554)

7. ขาดสมาชิกอาเซียนลงความเห็นว่าจะชะลอโครงการก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรี เนื่องจากกังวลเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในลุ่มแม่น้ำโขง โดยกัมพูชา ไทย เวียดนาม ลงความเห็นคัดค้านการก่อสร้างเขื่อนเพราะเกรงส่งผลกระทบต่อประชากร 60 ล้านคน ที่พึ่งพิงแม่น้ำโขง (9 ธันวาคม พ.ศ. 2554)
8. เครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัด ภาคอีสาน ได้จัดเวทีผลกระทบจากการสร้างเขื่อนในแม่น้ำโขงสายหลัก กรณีเขื่อนไซยะบุรีใน สปป.ลาว ของ บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน) โดยมีตัวแทนจากคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา กรมทรัพยากรน้ำ และ กฟผ. ลงมาร่วมรับฟังข้อมูล และศึกษาข้อเท็จจริงในพื้นที่ ตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม (4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555)
9. กมธ. พัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร นำคัดค้านโครงการสร้างเขื่อนไซยะบุรี ในประเทศลาว โดยจะยื่นหนังสือถึงนายก ก.พลังงาน กฟผ. และ บริษัท ช.การช่างจำกัด (มหาชน) ให้ชะลอการดำเนินการดังกล่าว (8 กุมภาพันธ์ 2555)
10. คนเชียงคานและชาวบ้านลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัด เตรียมยื่นฟ้องศาลปกครองหยุดสร้างเขื่อนไซยะบุรี โดยฟ้อง กฟผ. ในฐานะผู้ซื้อไฟฟ้า - คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ - ก.ทรัพยากรฯ ในฐานะคณะกรรมการลุ่มน้ำโขง และกระทรวงพลังงาน ในฐานะผู้กำกับดูแล กฟผ. พร้อมทั้งร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนสัญญาการซื้อขายไฟฟ้าระหว่าง กฟผ.กับลาว เนื่องจากได้มีการลงนามไปโดยไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย (1 มีนาคม พ.ศ. 2555)

ผลลัพธ์/สถานการณ์ปัจจุบัน

ที่ประชุมอาเซียน มีมติให้ชะลอโครงการก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรี ในขณะเดียวกันกลุ่มเครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขงใน 8 จังหวัดของไทย เตรียมยื่นฟ้องศาลปกครองให้หยุดสร้างเขื่อนไซยะบุรี โดยฟ้อง กฟผ./กพข./กระทรวงพลังงาน พร้อมทั้งร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนสัญญาการซื้อขายไฟฟ้าระหว่าง กฟผ.กับลาว

แหล่งอ้างอิง

prachatai3.info/ช่องTPBS/matichon.co.th /pantip.com/bangkokbiznews.com /mekhong.wordpress.com (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2555)

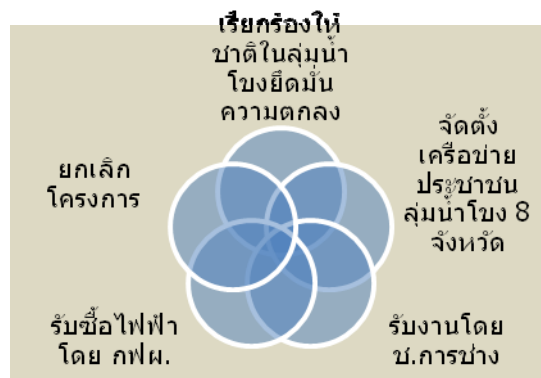
การจัดลำดับตามขั้นตอนของ four stage of social movements

การก่อตัวขึ้นประเด็น

การเตรียมการก่อสร้างในโครงการเขื่อนไชยะบุรีเพื่อผลิตไฟฟ้าของรัฐบาลลาวกับความวิตกกังวลเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้ชีวิตของคนลุ่มน้ำโขง (ผลต่อเนื่องจากการสร้างเขื่อนกั้นน้ำโขงของจีน ก่อนหน้านี้)

1

ประเด็นการเคลื่อนไหว+การปฏิบัติการ

2

การปฏิบัติการ

- จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขง 8 จังหวัด /กลุ่มเครือข่ายองค์กรชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัดภาคอีสาน
- ยื่นหนังสือคัดค้าน สปป.ลาว ผ่านจังหวัด
- ยื่นหนังสือให้รัฐบาลยกเลิกซื้อไฟฟ้าจากเขื่อนไชยะบุรี
- แลงข่าวประกาศทำที่
- นำเรื่องเสนอต่อที่ประชุมคณะมนตรีแม่น้ำโขง และที่ประชุมอาเซียน
- ยื่นหนังสือถึง ส.ว.

ความก้าวหน้าในปัจจุบัน

๓

เครือข่ายการเคลื่อนไหวของประชาชนยังมีการให้ข้อมูลประชาชนอย่างต่อเนื่อง และกรรมาธิการในรัฐสภาก็ยังให้ความสนใจ

การบริหารจัดการ - Bureaucratization

ที่ประชุมอาเซียน มีมติให้ชะลอโครงการก่อสร้างเขื่อนไชยะบุรี เนื่องจากวิตกกังวลเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำโขง

Decline

สถานการณ์หดตัวลงไปตามมติของอาเซียน